

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України стосовно покращення інвестиційного клімату (щодо скасування державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність)"

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Згідно із Законом України "Про режим іноземного інвестування" іноземні інвестори мають право укладати договори (контракти) про спільну інвестиційну діяльність (виробничу кооперацію, спільне виробництво тощо), не пов'язану із створенням юридичної особи (далі – договори (контракти)), відповідно до законодавства України.

Зазначені договори (контракти) повинні бути зареєстровані у терміни та в порядку, що встановлюються Кабінетом Міністрів України. Такий порядок встановлений постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.1997 року № 112 "Про затвердження Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора" (далі – Положення), а також інструкцією про порядок здійснення державної реєстрації договорів (контрактів), затвердженою наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі від 20 лютого 1997 року № 125 "Про заходи МЗЕЗторгу щодо забезпечення виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.01.1997 р. 112".

Водночас відповідно до норм чинного законодавства послуга з державної реєстрації договорів (контрактів) є адміністративною послугою. Згідно із Законом України "Про адміністративні послуги" виключно законами, які регулюють суспільні відносини щодо надання адміністративних послуг, встановлюються:

- найменування адміністративної послуги та підстави для її одержання;
- суб'єкт надання адміністративної послуги та його повноваження щодо надання адміністративної послуги;
- перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги;
- платність або безоплатність надання адміністративної послуги;
- граничний строк надання адміністративної послуги;
- перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги;
- перелік та вимоги до документів, необхідних для отримання адміністративної послуги.

Отже на сьогодні норми статті 24 Закону України "Про режим іноземного інвестування" (далі – Закон), а також Положення суперечать чинному законодавству у сфері адміністративних послуг.

Крім того, під час здійснення аналізу положень статті 24 Закону та Положення виявлено, що зазначена норма на сьогодні не є доцільною та економічно ефективною.

Так, реєстрація, передбачена Положенням, потребує від суб'єкта господарювання значних часових та грошових витрат, які мають негативний вплив на бажання та можливість інвестувати.

Зокрема, відповідно до пункту 5 Положення для державної реєстрації договору (контракту) суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності України – учасник договору

(контракту), якому доручено ведення спільних справ учасників, або уповноважена ним особа, подає такі документи:

- лист звернення про державну реєстрацію договору (контракту);
- інформаційну картку договору (контракту) за формою, що встановлює Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України;
- договір (контракт) (оригінал і копію), засвідчені в установленому порядку;
- засвідчені копії установчих документів суб'єкта (суб'єктів) зовнішньоекономічної діяльності України та свідоцтва про його державну реєстрацію як суб'єкта підприємницької діяльності;

- документи, що свідчать про реєстрацію (створення) іноземної юридичної особи (нерезидента) в країні її місцезнаходження (витяг із торгівельного, банківського або судового реєстру тощо). Ці документи повинні бути засвідчені відповідно до законодавства країни їх видачі, перекладені українською мовою та легалізовані у консульській установі України, якщо міжнародними договорами, в яких бере участь Україна, не передбачено інше. Зазначені документи можуть бути засвідчені також у посольстві відповідної держави в Україні та легалізовані в МЗС;

- ліцензію, якщо згідно із законодавством України цього вимагає діяльність, що передбачається договором (контрактом);

- документ про оплату послуг за державну реєстрацію договору (контракту).

Водночас, у разі обґрунтованої потреби, органи державної реєстрації можуть вимагати інші документи, що стосуються визначення цілей, умов діяльності, спроможності учасників виконати договір (контракт), а також відповідності його законодавству.

Слід зазначити, що державна реєстрація договорів (контрактів) здійснюється з метою перевірки даних, контролю та моніторингу щодо суб'єктів, які ввозять товари (крім товарів для реалізації або власного споживання) на митну територію України на строк не менше трьох років з метою інвестування, оскільки таке майно відповідно до Закону та статті 287 Митного кодексу України звільняється від сплати ввізного мита. Зазначену норму запроваджено з прийняттям Закону у 1996 році. Водночас у зв'язку із суттєвим удосконаленням законодавства, зокрема прийняття у 2012 році нової редакції Митного кодексу України, низки законодавчих та нормативно-правових актів у сфері дерегуляції, запровадження електронних реєстрів, ця норма Закону втрачає свою доцільність та ефективність.

Отже фактично ввезення майна іноземними інвесторами з метою інвестування на підставі договорів (контрактів) відбувається в порядку, передбаченому Митним кодексом України. Правильність нарахування та сплати митних платежів, у тому числі за договорами контрактами, перевіряється під час виїзних перевірок відповідно до статті 345 Митного кодексу України.

Зокрема, згідно зі статтею 345 Митного кодексу України з метою перевірки дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів, органи доходів і зборів мають право здійснювати митний контроль шляхом проведення документальних виїзних (планових або позапланових) та документальних невиїзних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи щодо:

- 1) правильності визначення бази оподаткування, своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;

2) обґрунтованості та законності надання (отримання) пільг і звільнення від оподаткування;

3) правильності класифікації згідно з УКТ ЗЕД товарів, щодо яких проведено митне оформлення;

4) відповідності фактичного використання переміщених через митний кордон України товарів заявленій меті такого переміщення та/або відповідності фінансових і бухгалтерських документів, звітів, договорів (контрактів), калькуляцій, інших документів підприємства, що перевіряється, інформації, зазначеній у митній декларації, декларації митної вартості, за якими проведено митне оформлення товарів у відповідному митному режимі.

Слід також зазначити, що Законом України № 1390 від 31 травня 2016 року "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій" скасовано державну реєстрацію іноземних інвестицій, яка була передбачена статтями 13-14 Закону. Відповідно до Закону інвестор має право на державні гарантії своїх інвестицій та пільги без здійснення державної реєстрації інвестицій. Відповідно до статті 18 Закону оподаткування митом майна, що ввозиться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), здійснюється у порядку, встановленому Митним кодексом України.

Послуга із державної реєстрації договорів (контрактів) також потребує фінансових та часових витрат, як суб'єктів господарювання, так і органів державної реєстрації.

Так, відповідно до Положення за державну реєстрацію договорів (контрактів) сплачується сума в розмірі шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлених на день реєстрації, що становить 102 грн. В свою чергу, орган державної реєстрації розглядає документи, подані згідно з пунктом 5 Положення, протягом 20 календарних днів, починаючи з дати фіксації у журналі обліку державної реєстрації договорів (контрактів). За результатами розгляду орган державної реєстрації приймає рішення про реєстрацію договору (контракту) або про відмову у ній. У разі відмови кошти заявникові не повертаються.

В середньому на розгляд документів та прийняття рішення щодо державної реєстрації договорів (контрактів) або відмови витрачається від 5 до 20 днів, у здійсненні послуги задіяні від 2 до 6 працівників відповідних структурних підрозділів.

Також, варто зауважити, що за період з 2015 по 2017 роки надійшло 32 звернення щодо державної реєстрації договорів (контрактів) або додатків до договорів (зокрема, звернення надійшли у 10 областях та місті Києві, 2 області інформацію не надали, у 12 областях звернення у зазначеному періоді не надходили), з них: 24 договори (контракти) або додатки до договору було зареєстровано та надано 8 відмов.

Так, за 3 роки до місцевих бюджетів за результатами здійснення державної реєстрації договорів (контрактів) надійшло 3264 грн ($32 \cdot 102$), що в середньому складає 1088 грн на рік. Недонадходження таких сум до бюджету не вплине негативно на фінансовий стан регіонів.

Таким чином, скасування державної реєстрації договорів (контрактів) скоротить витрати іноземного інвестора для здійснення інвестицій на підставі договорів (контрактів) та зменшить навантаження в органах державної реєстрації.

Отже, прийняття зазначеного проекту Закону сприятиме спрощенню регуляторних процедур, покращить умови інвестиційної діяльності в Україні та сприятиме збільшенню надходження іноземних інвестицій в економіку України.

2. Ціль та завдання законопроекту

Проект Закону України "Про внесення змін до деяких законів України стосовно покращення інвестиційного клімату (щодо скасування державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність)" розроблено з метою зменшення регуляторних процедур, спрощення умов ведення інвестиційної діяльності та покращення інвестиційного клімату України.

3. Основні положення законопроекту

Проектом Закону пропонується внести зміни до Законів України "Про режим іноземного інвестування" і "Про імміграцію" в частині виключення норми щодо здійснення державної реєстрації договорів (контрактів).

4. Місце в системі законодавства

Основними нормативно-правовими актами у вказаній сфері є Конституція України, Закон України "Про режим іноземного інвестування", Закон України "Про імміграцію".

5. Вплив на бюджет

Реалізація проекту Закону не потребує додаткових матеріальних та інших витрат і збільшення видатків з державного бюджету.

Водночас згідно з діючим Положенням про порядок державної реєстрації договорів (контрактів), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.1997 року № 112, за державну реєстрацію договорів (контрактів) сплачується сума в розмірі шести неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, встановлених на день реєстрації, що на сьогодні становить 102 грн. Плата за здійснення державної реєстрації договору (контракту) перераховується до бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів, до міських бюджетів міст Києва та Севастополя.

Однак на законодавчому рівні платність за державну реєстрацію договорів (контрактів) не визначена.

Крім того, за період з 2015 по 2017 роки надійшло 32 звернення щодо державної реєстрації договорів (контрактів) або додатків до договорів (зокрема, звернення надійшли у 10 областях та місті Києві, 2 області інформацію не надали, у 12 областях звернення у зазначеному періоді не надходили), з них: 24 договори (контракти) або додатки до договору було зареєстровано та надано 8 відмов.

Отже, за 3 роки до місцевих бюджетів за результатами здійснення державної реєстрації договорів (контрактів) надійшло 3264 грн (32*102), що в середньому складає 1088 грн на рік. Недонадходження таких сум до бюджету не вплине негативно на фінансовий стан регіонів.

6. Прогноз результатів

Прийняття зазначеного законопроекту спростить регуляторні процедури, покращить умови інвестиційної діяльності в Україні та сприятиме збільшенню надходження іноземних інвестицій в економіку України.

Народний депутат України

Цабаль В. В.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ЦАБАЛЬ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000008B62460040826801

Дійсний до: 11.03.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України

№ 219д9/1-2020/10255 від

16.03.2020

36406